

ISABEL ROBLES I ENCARNA SANT-CELONI

ADRIENNE RICH

VINT-I-UN POEMES D'AMOR (1974-1976)

PUV
UNIVERSITAT
D'VALENCIA

ADRIENNE RICH
VINT-I-UN POEMES D'AMOR
(1974-1976)

BIBLIOTECA JAVIER COY D'ESTUDIS NORD-AMERICANS

<http://puv.uv.es/biblioteca-javier-coy-destudis-nord-americanos.html>
<http://bibliotecajaviercoy.com>

DIRECTORES

Carme Manuel
(Universitat de València)

Elena Ortells
(Universitat Jaume I, Castelló)

ADRIENNE RICH
VINT-I-UN POEMES D'AMOR
(1974-1976)

Traducció
Isabel Robles i Encarna Sant-Celoni

Biblioteca Javier Coy d'estudis nord-americans
Universitat de València

© dels poemes en anglès: Adrienne Rich
© de la traducció: Isabel Robles i Encarna Sant-Celoni
© de la introducció i de les notes dels poemes: Encarna Sant-Celoni

Títol original: *Twenty-one Love Poems*, dins de *The Dream of a Common Language: Poems 1974-1977* (W.W. Norton, New York, 1978)

1ª edició de 2019

Reservats tots els drets
Prohibida la reproducció total o parcial

ISBN: 978-84-9134-462-9

Il·lustració de la coberta: Consol Martínez Bella
Disseny de la coberta: Celso Hernández de la Figuera

Publicacions de la Universitat de València
<http://puv.uv.es>
publicacions@uv.es

Índex

Introducció

TWENTY-ONE LOVE POEMS / VINT-I-UN POEMES D'AMOR

I. *Wherever in this city, screens flicker*

Onsevulga d'aquesta ciutat parpellegen pantalles

II. *I wake up in your bed. I know I have been dreaming*

Em desperte al teu llit. Sé que he estat somniant

III. *Since we're not young, weeks have to do time*

Atés que no som joves, les setmanes han de comptar

IV. *I come home from you through the early light of spring*

Torne a casa des de tu a través de la novella llum de la primavera

V. *This apartment full of books could crack open*

Aquest apartament ple de llibres es podria trencar tot obrint-se

VI. *Your small hands, precisely equal to my own*

Les teues petites mans, exactament iguals a les meues

VII. *What kind of beast would turn its life into words?*

¿Quina mena de bèstia convertiria la seua vida en paraules?

VIII. *I can see myself years back at Sunion*

Puc veure'm a mi mateixa anys enrere a Súnion

IX. *Your silence today is a pond where drowned things live*
El teu silenci hui és un bassal poblat per coses negades

X. *Your dog, tranquil and innocent, dozes through*
La teua gossa dormisqueja, tranquil·la i innocent, entre

XI. *Every peak is a crater. This is the law of volcanoes*
Cada cim és un cràter. És la llei dels volcans

XII. *Sleeping, turning in turn like planets*
Dormint, giravoltant per torn com planetes

XIII. *The rules break like a thermometer*
Les normes es trenquen com un termòmetre

XIV. *It was your vision of the pilot*
Va ser la teua visió del pilot

(*THE FLOATING POEM, UNNUMBERED*)
(EL POEMA FLOTANT, SENSE NÚMERO)

XV. *If I lay on that beach with you*
Si em vaig estirar amb tu en aquella platja

XVI. *Across a city from you, I'm with you*
A una ciutat de tu, estic amb tu

XVII. *No one's fated or doomed to love anyone*
Ningú no està predestinat ni condemnat a estimar algú

XVIII. *Rain on the West Side Highway*
Pluja a l'autovia del West Side

XIX. *Can it be growing colder when I begin*
¿Pot ser que el fred s'intensifiqui quan comence

XX. *That conversation we were always on the edge*
Aquella conversa que sempre estàvem a punt

XXI. *The dark lintels, the blue and foreign stones*
Les llindes fosques, les pedres blaves i foranes

DOS ASSAIGS

I. “És la lesbiana que hi ha en nosaltres...”

II. “Invisibilitat a la universitat”

Introducció

I go where I love and where I am loved, into the snow;
I go to the things I love with no thought of duty or
pity¹

H. D., *The Flowering of the Rod*

Aquesta és la segona traducció al català d'un poemari de la poeta, teòrica feminista i activista lesbiana nord-americana Adrienne Rich (Baltimore, 1929 -Santa Cruz, 2012), un recull publicat per primera vegada el 1976, en edició limitada, per Effie's Press, i reeditat per W.W. Norton dos anys després, dins de *The Dream of a Common Language: Poems 1974-1977*, a partir del qual s'ha fet la traducció.

Abans de prosseguir voldria assenyalar que no deixa de sorprendre l'escàs ressò i la poca atenció que les editorials catalanes –i el món acadèmic– han dedicat a aquesta prolífica i essencial autora en llengua anglesa; una intel·lectual de primer ordre i una de les veus literàries més llegides i influents de la segona meitat del segle XX. Ja que, en comparació amb la traduïda a l'espanyol (cinc antologies poètiques, quatre llibres d'assaigs i diversos articles publicats en revistes especialitzades, a més d'unes quantes tesis doctorals i treballs d'investigació –bé de lingüística, sobre la seua poesia; bé de gènere, sobre la seua activitat teòrica i política–, tant en paper com en format electrònic), l'obra d'Adrienne Rich trobable en català és menys que minsa: de poesia, sis poemes en una antologia², un volum

sencer³, fragments de dos poemes⁴ i un altre més de solt⁵, i de prosa, només un assaig⁶, i, això sí, el seu esment en un fum d'escrits. I no és parlar per parlar, perquè va publicar un total de 28 volums de poesia –els dos últims, pòstumament– i 7 llibres d'assaigs, a més de traduccions, converses, articles, ressenyes i columnes en multitud de diaris.

Justificar, doncs, la necessitat de continuar traduint Adrienne Rich és gratuït i resumible en dues paraules: perquè cal, ras i clar, i així ho ha entès la Universitat de València. El català no pot quedar-se enrere en la coneixença sense intermediaris de l'obra d'una figura imprescindible per a entendre el segle XX, i també el XXI; de l'obra d'una escriptora que no va defugir mai el compromís polític ni la visió crítica del món que li va tocar viure; de l'obra d'un referent poètic fonamental en què ha poat i segueix poant bona cosa de la poesia anglesa contemporània i també de la més nostrada, com ara Maria-Mercè Marçal, qui, en parlar de referents literaris, reconeix «[...] En canvi, les lectures de Plath i de Rich, encara que llegides en traducció, m'ha arribat una força –una mena de risc, en el cas de Plath, i una visió política, en el de Rich– que no puc trobar a l'obra d'Arderiu»⁷.

Tots aquests qualificatius i més es mereix aquesta dona de lletres que es considerava sobretot poeta, com deixa clar el 1986, parlant dels quinze anys que portava dins del moviment d'alliberament de la dona: «els he passats com a escriptora, professora, editora, autora de fullets, conferenciant i, de tant en tant, com a activista. Però, abans i per damunt de tot, he sigut poeta»⁸. Per això encara sobta més que aquesta faceta de Rich, considerada una dels millors poetes als Estats Units, siga menys coneguda entre nosaltres que la seua faceta teòrica i la seua tasca com a activista política, com a lesbiana i com a feminista –la qual, tot s'ha de dir, l'ha erigida en indiscutible i obligada